

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Баянлиг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БНА-2021/14/СТА-ТТЗ

Баянхонгор 2020 он	Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 99007576 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цээням Утас: 99442140 Цахим хаяг: tseenyama@audit.gov.mn Аудитор: Б.Нарангэрэл Утас: 99009293 Цахим хаяг: Narangerelb@audit.gov.mn Цахим хуудас: www.audit.mn
-----------------------	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ	2
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан.....	5
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	8
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	11
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	11
4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан.....	14
3. Аудитын тайлан.....	15
3.1. Ерөнхий зүйл.....	15
3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	15
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	15
3.4 Материаллаг байдал	16
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	16
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө.....	16
3.5.2 Авлага	16
3.5.3 Бараа материал	17
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө	18
3.5.8 Өр төлбөр.....	20
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	20
3.5.10 Орлогын данс	20
3.5.11 Зардлын данс.....	21
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	21
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл	25
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	25
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	25
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал.....	26
4. Менежментийн захидал.....	27
5. Хавсралт 1.: Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт.....	29

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБООУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНБООУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
СХС	Сум хөгжүүлэх сан

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

64101 Баянхонгор аймаг,
Баянхонгор сум, Номгон баг
Утас, факс 7044 2584

E-mail; bayankhongor@audit.gov.mn

Г БАЯНЛИГ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА 7
О.МӨНХБАТ ТАНАА

2021.03.25 № 2/193

танай _____ -ны № _____ -т

Г **АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ** 7

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Баянлиг сумын Засаг даргын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баянлиг сумын Засаг даргын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Баянлиг сумын эдийн засаг, нийгмийг 2020 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлд нийт 9 зорилтын хүрээнд нийт 60 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Сумын Засаг даргын 2016-2020 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг 83 хувь буюу “Хангалттай” гэж үнэлсэн байна.

2021 А4 ТООТ

005070780

Сумын Засаг даргын 2020 оны 128 дугаар захирамжаар шинэчлэн байгуулагдсан сумын онцгой комисс, мэргэжлийн анги нь Ковид-19 цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх хор уршгийг арилгах талаар төрийн захиргааны төв, орон нутгийн байгууллагын удирдлагад санал, холбогдох бусад байгууллагад үүрэг өгч, биелэлтийг хангуулах, гүйцэтгэлд нь хяналт тавих чиг үүрэг хэрэгжүүлж ажилласан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

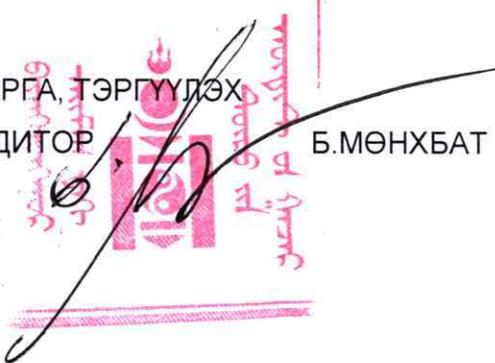
Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР Б.МӨНХБАТ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	649488437.00	707,075,886.46
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	171880679.89	258,946,495.35
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	171880679.89	258,946,495.35
3121	Төгрөг	171880679.89	258,946,495.35
31211	Төрийн сангийн харилцах	171880679.89	258,946,495.35
33	АВЛАГА	201348785.00	142,259,011.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	199348.00	1,490,316.00
335	Бусад авлага	20250000.00	6,406,500.00
3351	Байгууллагаас авах авлага		148,500.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	20250000.00	6,258,000.00
336	Зээлийн авлага	180899437.00	134,362,195.00
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	180899437.00	134,362,195.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	180899437.00	134,362,195.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	276258972.11	305,870,380.11
351	Түүхий эд материал	33850042.26	49,108,325.26
35110	Тусгай зориулалттай материал	29113142.26	42,627,603.26
35130	Эм боох материал	4736900.00	6,480,722.00
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл	34200000.00	58,000,000.00
354	Хангамжийн материал	192617729.85	193,752,054.85
35410	Бичиг хэргийн материал	16337080.00	17,817,485.00
35420	Аж ахуйн материал	143058343.13	158,748,407.13
35440	Түлш, шатах тослох материал	0.02	1,709,880.02
35460	Хүнсний материал	1783740.20	950,616.20
35470	Бусад хангамжийн материал	31438566.50	14,525,666.50
35600	Мал амьтад	15591200.00	5,010,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	13835806016.18	13,282,862,712.23
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	13835806016.18	13,282,862,712.23
392	Биет хөрөнгө	13689012482.85	13,115,647,999.77
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	14002656764.09	14,018,152,294.09
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1330040588.34	-1,826,562,076.30
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	372750162.00	325,740,800.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-165618739.45	-173,433,981.71
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	764330646.72	867,298,771.63
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-434897604.07	-559,139,377.37
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	431480882.22	473,256,724.22
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-192578242.69	-236,595,819.50
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	13612310.00	13,612,310.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2217841.42	-2,898,456.94
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	242994676.00	242,994,676.00

39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-49440644.79	-68,318,766.93
39217	Ном	35980702.58	41,540,902.58
393	Биет бус хөрөнгө	146793533.33	167,214,712.46
39301	Программ хангамж	3654060.00	3,634,060.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3095726.67	-2,677,601.71
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	146235200.00	166,556,950.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл		-298,695.83
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	14485294453.18	13,989,938,598.69
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	33460.00	3,614,043.99
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	33460.00	3,614,043.99
413	Өглөг	33460.00	3,614,043.99
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	33460.00	30,215.99
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг		3,151,822.00
4136	Бусад өглөг	0.00	432,006.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг		432,006.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	14485260993.18	13,986,324,554.70
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	14485260993.18	13,986,324,554.70
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1686124845.32	1,688,524,845.32
51101	Өмч: - төрийн	1686124845.32	1,688,524,845.32
512	Хуримтлагдсан үр дүн	11713878579.88	11,212,542,141.40
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	11893152045.03	11,713,878,579.88
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-179273465.15	-501,336,438.48
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1085257567.98	1,085,257,567.98
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	14485294453.18	13,989,938,598.69

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан
 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3446331003.55	3,491,696,921.86
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	91627459.50	123,792,589.97
110	Орлогын албан татвар	85432572.27	107,479,964.07
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	85432572.27	107,479,964.07
110002	Үйл ажиллагааны орлого	29923526.61	43,410,132.00
110003	Хөрөнгийн орлого	55203045.66	62,427,930.07
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	306000.00	1,641,902.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	1380000.00	1,410,000.00
113002	Бууны албан татвар	1380000.00	1,410,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	4814887.23	14,902,625.90
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3562557.50	13,796,251.90
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2319062.00	2,180,450.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1243495.50	11,615,801.90
1181	Газрын төлбөр	0.00	1,085,774.00

118101	Газрын төлбөр	0.00	1,085,774.00
1183	Бусад татвар	1252329.73	20,600.00
118301	Бусад татвар	937329.73	20,600.00
118304	Нохойны албан татвар	315000.00	0.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	432614874.05	183,627,358.89
120	Нийтлэг татварын бус орлого	432614874.05	167,243,731.89
120003	Торгуулийн орлого	6485098.30	5,281,500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	426129775.75	154,908,510.91
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	7284209.00	24,350,731.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	600000.00	4,233,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	418245566.75	126,324,779.91
120009	Бусад орлого	0.00	7,053,720.98
122	Тусламжийн орлого	0.00	16,383,627.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	0.00	16,383,627.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2922088670.00	3,184,276,973.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1886061400.00	2,108,289,700.00
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		0.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1886061400.00	2,108,289,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	46619200.00	125,430,312.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	32853700.00	99,987,312.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	13765500.00	25,443,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	951197000.00	911,625,041.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/		0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	724222800.00	761,617,900.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	226974200.00	150,007,141.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	38211070.00	38,931,920.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	38211070.00	38,931,920.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3613646967.33	3,993,033,360.34
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3613646967.33	3,993,033,360.34
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3538582453.55	3,722,035,395.05
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1603012768.20	1,867,811,373.58
210101	Үндсэн цалин	1352101112.20	1,867,605,392.58
210102	Нэмэгдэл	135394273.00	205,981.00
210104	Урамшуулал	108551383.00	0.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	6966000.00	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	204135222.54	235,385,326.16

210201	Тэтгэврийн даатгал	181819502.54	171,443,685.10
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5656015.00	16,559,242.49
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4524824.00	13,140,521.99
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1091412.00	3,076,652.77
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11043469.00	31,165,223.81
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	412521486.00	381,165,328.15
210301	Гэрэл, цахилгаан	15773386.00	17,626,628.15
210302	Түлш, халаалт	394468100.00	360,964,700.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2280000.00	2,574,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	142801538.23	156,249,056.30
210401	Бичиг хэрэг	24014460.00	13,085,640.00
210402	Тээвэр, шатахуун	67747846.60	68,042,914.30
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1914000.00	5,584,800.00
210404	Ном, хэвлэл	15000.00	18,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4852250.00	1,496,900.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	22822019.63	51,152,650.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	20516842.00	822,350.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	919120.00	16,045,802.00
2105	Нормативт зардал	160840458.00	111,515,088.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	30037190.00	30,205,919.00
210502	Хоол, хүнс	123276368.00	76,005,169.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7526900.00	5,304,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	35546559.00	13,458,800.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1652000.00	275,000.00
210604	Урсгал засвар	33894559.00	13,183,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	16140400.00	7,005,000.00
210701	Гадаад албан томилолт	1000000.00	0.00
210702	Дотоод албан томилолт	14174900.00	7,005,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	965500.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	237005230.00	27,792,875.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	236650130.00	26,692,875.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	337100.00	1,100,000.00
210807	Газрын төлбөр	18000.00	0.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	726578791.58	921,652,547.86
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42675298.00	173,409,300.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10650000.00	8,398,500.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	673253493.58	739,844,747.86
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	75064513.78	270,997,965.29
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	55604593.00	115,919,944.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	2309572.00	500,000.00

213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	32349500.00	19,878,300.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.00	30,899,300.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	17725800.00	61,277,044.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3219721.00	3,365,300.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	3006100.98	1,996,720.98
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага		0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		0.00
213404	Нэмэлт санхүүжилтийн төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3006100.98	1,996,720.98
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	16453819.80	153,081,300.31
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	16453819.80	153,081,300.31
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-167315963.78	-501,336,438.48
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	11957501.37	0.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	11957501.37	0.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-11957501.37	0.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-179273465.15	-501,336,438.48

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	3920095213.78	3,409,517,756.95
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	91627459.50	123,792,589.97
110	Орлогын албан татвар	85432572.27	107,479,964.07
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	85432572.27	107,479,964.07
110002	Үйл ажиллагааны орлого	29923526.61	43,410,132.00
110003	Хөрөнгийн орлого	55203045.66	62,427,930.07
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	306000.00	1,641,902.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	1380000.00	1,410,000.00
113002	Бууны албан татвар	1380000.00	1,410,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	4814887.23	14,902,625.90
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3562557.50	13,796,251.90
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2319062.00	2,180,450.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1243495.50	11,615,801.90
1181	Газрын төлбөр	0.00	1,085,774.00
118101	Газрын төлбөр	0.00	1,085,774.00
1183	Бусад татвар	1252329.73	20,600.00

118301	Бусад татвар	937329.73	20,600.00
118304	Нохойны албан татвар	315000.00	0.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	54882745.30	94,394,473.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	54882745.30	94,394,473.00
120003	Торгуулийн орлого	6485098.30	5,281,500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	48397647.00	89,112,973.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	47797647.00	84,879,973.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	600000.00	4,233,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3773585008.98	3,191,330,693.98
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1894418428.00	2,108,289,700.00
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8357028.00	0.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1886061400.00	2,108,289,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	50074361.98	132,484,032.98
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	36308861.98	99,987,312.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	13765500.00	32,496,720.98
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1784972776.00	911,625,041.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	833775776.00	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	724222800.00	761,617,900.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	226974200.00	150,007,141.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	44119443.00	38,931,920.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	5908373.00	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	38211070.00	38,931,920.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	3643407556.98	3,073,679,751.49
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3643407556.98	3,073,679,751.49
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2716903966.20	2,802,681,786.20
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1602372764.20	1,869,291,511.79
210101	Үндсэн цалин	1285499194.20	1,413,748,111.14
210102	Нэмэгдэл	179205717.00	285,763,082.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	1,424,306.00
210104	Урамшуулал	130701853.00	161,691,020.65
210105	Гэрээт ажлын хөлс	6966000.00	6,664,992.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	202150971.00	234,204,416.26
210201	Тэтгэврийн даатгал	145267611.00	161,596,481.23
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14367578.00	18,052,496.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11326995.00	14,630,765.03
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2950628.00	3,531,063.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	28238159.00	36,393,611.00

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	410604532.00	381,601,258.15
210301	Гэрэл, цахилгаан	18229722.00	17,853,758.15
210302	Түлш, халаалт	389495280.00	361,024,700.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2879530.00	2,722,800.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	88731280.00	80,570,020.00
210401	Бичиг хэрэг	15164890.00	9,056,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	61650290.00	55,715,925.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1855100.00	5,502,400.00
210404	Ном, хэвлэл	2383800.00	84,795.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2659700.00	3,917,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5017500.00	6,292,800.00
2105	Нормативт зардал	166834980.00	107,231,638.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	28915790.00	20,861,593.00
210502	Хоол, хүнс	126083190.00	75,172,045.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	11836000.00	11,198,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	40330410.00	19,071,100.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	462500.00	5,364,400.00
210602	Тавилга	150000.00	0.00
210604	Урсгал засвар	39717910.00	13,706,700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	18238900.00	6,835,000.00
210701	Гадаад албан томилолт	1000000.00	0.00
210702	Дотоод албан томилолт	14296900.00	6,835,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	2942000.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	33366779.00	56,253,603.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	31716699.00	55,153,603.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	550000.00	1,100,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1100080.00	0.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	154273350.00	47,623,239.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	143885298.00	37,550,939.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10388052.00	10,072,300.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	926503590.78	270,997,965.29
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	64910866.00	115,919,944.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	5908373.00	0.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	32349500.00	19,878,300.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		30,899,300.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	17725800.00	61,277,044.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	8927193.00	3,865,300.00
2134	Орон нутгийн төсвийн өрөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	845138904.98	1,996,720.98

213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	833775776.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8357028.00	0.00
213404	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэн шилжүүлэг	3006100.98	1,996,720.98
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	16453819.80	153,081,300.31
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	16453819.80	153,081,300.31
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	276687656.80	335,838,005.46
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	320851460.00	248,772,190.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	320851460.00	248,772,190.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	320851460.00	248,772,190.00
220001	Барилга байгууламж	227113060.00	180,653,500.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	93738400.00	68,118,690.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-320851460.00	-248,772,190.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-44163803.20	87,065,815.46
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	216044483.09	171,880,679.89
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	171880679.89	258,946,495.35

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан
2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,686,124,845.32	1,086,990,110.92	11,891,419,502.05	14,664,534,458.29
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			1,732,542.98	1,732,542.98
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,686,124,845.32	1,086,990,110.92	11,893,152,045.03	14,666,267,001.27
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт		-1,732,542.94		-1,732,542.94
C07	Тайлант үеийн үр дүн			-179,273,465.15	-179,273,465.15
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,686,124,845.32	1,085,257,567.98	11,713,878,579.88	14,485,260,993.18
D01	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,686,124,845.32	1,083,525,025.04	11,713,878,579.88	14,485,260,993.18
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,686,124,845.32	1,085,257,567.98	11,713,878,579.88	14,485,260,993.18
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	2,400,000.00			2,400,000.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн			-501,336,438.48	-501,336,438.48
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,688,524,845.32	1,085,257,567.98	11,212,542,141.40	13,986,324,554.70

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү

1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3423579900.00	3036853608.20	386726291.80	88.7
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3133694900.00	2856200108.20	277494791.80	91.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3079017800.00	2828217408.20	250800391.80	91.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1922719800.00	1869291511.79	53428288.21	97.2
210101	Үндсэн цалин	1433667500.00	1413748111.14	19919388.86	98.6
210102	Нэмэгдэл	281867200.00	285763082.00	-3895882.00	101.4
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2516000.00	1424306.00	1091694.00	56.6
210104	Урамшуулал	194199400.00	161691020.65	32508379.35	83.3
210105	Гэрээт ажлын хөлс	10469700.00	6664992.00	3804708.00	63.7
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	255568700.00	234204416.26	21364283.74	91.6
210201	Тэтгэврийн даатгал	179270900.00	161596481.23	17674418.77	90.1
210202	Тэтгэмжийн даатгал	19061300.00	18052496.00	1008804.00	94.7
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	15309200.00	14630765.03	678434.97	95.6
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3808900.00	3531063.00	277837.00	92.7
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	38118400.00	36393611.00	1724789.00	95.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	393881600.00	381601258.15	12280341.85	96.9
210301	Гэрэл, цахилгаан	23194800.00	17853758.15	5341041.85	77.0
210302	Түлш, халаалт	367406800.00	361024700.00	6382100.00	98.3
210303	Цэвэр, бохир ус	3280000.00	2722800.00	557200.00	83.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	88879000.00	83327220.00	5551780.00	93.8
210401	Бичиг хэрэг	9103600.00	9023500.00	80100.00	99.1
210402	Тээвэр, шатахуун	57316500.00	55715925.00	1600575.00	97.2
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7283700.00	5502400.00	1781300.00	75.5
210404	Ном, хэвлэл	4731800.00	2874995.00	1856805.00	60.8
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4047600.00	3917600.00	130000.00	96.8
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6395800.00	6292800.00	103000.00	98.4
2105	Нормативт зардал	152535600.00	107791638.00	44743962.00	70.7
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	25040200.00	20861593.00	4178607.00	83.3
210502	Хоол, хүнс	115497900.00	75172045.00	40325855.00	65.1
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	11997500.00	11758000.00	239500.00	98.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	59339900.00	56437390.00	2902510.00	95.1
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	27921000.00	27904990.00	16010.00	99.9
210602	Тавилга	9700000.00	9700000.00	0.00	100.0
210604	Урсгал засвар	21718900.00	18832400.00	2886500.00	86.7
2107	Томилолт, зочны зардал	8743000.00	6835000.00	1908000.00	78.2
210702	Дотоод албан томилолт	8743000.00	6835000.00	1908000.00	78.2
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	15095400.00	13703535.00	1391865.00	90.8
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	13995400.00	12603535.00	1391865.00	90.1
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1100000.00	1100000.00	0.00	100.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	182254800.00	75025439.00	107229361.00	41.2
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	155846700.00	49230939.00	106615761.00	31.6
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	26408100.00	25794500.00	613600.00	97.7
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	54677100.00	27982700.00	26694400.00	51.2
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	54677100.00	27982700.00	26694400.00	51.2

213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	45529600.00	19878300.00	25651300.00	43.7
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	4239100.00	4239100.00	0.00	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4908400.00	3865300.00	1043100.00	78.7
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	289885000.00	180653500.00	109231500.00	62.3
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	289885000.00	180653500.00	109231500.00	62.3
220001	Барилга байгууламж	289885000.00	180653500.00	109231500.00	62.3
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3423579900.00	3090530822.20	333049077.80	90.3
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2108289700.00	1955208399.69	153081300.31	92.7
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2108289700.00	1955208399.69	153081300.31	92.7
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1071336200.00	1007310529.51	64025670.49	94.0
132001	Орон нутгийн төсвөөс	883607500.00	857303388.51	26304111.49	97.0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	187728700.00	150007141.00	37721559.00	79.9
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	38738100.00	38931920.00	-193820.00	100.5
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	38738100.00	38931920.00	-193820.00	100.5
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	205215900.00	89079973.00	116135927.00	43.4
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	63454200.00	84879973.00	-21425773.00	133.8
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1000000.00	4200000.00	-3200000.00	420.0
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	140761700.00		140761700.00	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		144211093.77		
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		197888307.77		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	7	7	0	
610001	Төсвийн байгууллага	7	7	0	
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	159	160	-1	
620001	Удирдах ажилтан	14	10	4	
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	106	111	-5	
620003	Үйлчлэх ажилтан	36	36	0	
620004	Гэрээт ажилтан	3	3	0	
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	1022	1000	22	
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	788	766	22	
630001	Төрийн өмчит ЕБС	788	766	22	
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	234	234	0	
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	234	234	0	
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	159	160	-1	
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9	9	0	
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	76	76	0	
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн Үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	3	3	0	
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	18	19		
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	42	41		
650010	Гэрээт ажилтан	3	4		
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	8	8		

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	0.00	132484032.98
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.00	132484032.98
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	0.00	42550068.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.00	42550068.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		42550068.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	0.00	89933964.98
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.00	87937244.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		26660200.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		61277044.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	1996720.98
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		1996720.98
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	0.00	132484032.98
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.00	132484032.98
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		99987312.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		32496720.98

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Баянлиг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч О.Мөнхбат танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгох зөвлөмжүүдийг Менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 15-аас 2021 оны 03 дугаар сарын 18-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Нарангэрэл гүйцэтгэв.

Баянлиг сумын Засаг дарга нь 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 03 дугаар сарын 03-ны өдрийн 192 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Баянлиг сумын Засаг даргаар 2020 оны 11 дүгээр сард О.Мөнхбат, санхүүгийн албаны даргаар Ш.Хоролсүрэн 2020 оны 06 дугаар сард томилогдон ажиллаж байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Баянлиг сумын эрхэм зорилго нь "Хүний хөгжлийг дээдэлсэн төрийн цогц үйлчилгээтэй, уламжлалт мал аж ахуй, газар тариаланг эрчимжүүлсэн байгальд ээлтэй, шинэ технологи бүхий үйлдвэр, дэд бүтэц, аялал жуулчлал хөгжсөн манлайлал сум болно" гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Хүний хөгжлийг хангахуйц төрийн үйлчилгээний орчныг цогцоор сайжруулах
- Бүс нутагт тохирсон дэд бүтцийг бүрдүүлэх
- Орон нутгийн нөөц, орчин үеийн шинэ технологид тулгуурласан ЖДҮ-ийг хөгжүүлэх

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Баянлиг сумын Засаг дарга нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь Баянлиг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна.

Баянлиг сумын Засаг даргын үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Төрийн аудитын байгууллагаас эрх асуудлын хүрээний байгууллагад санхүүгийн тайлангийн аудит хийсэн хэлбэрийг дараах хүснэгтээр үзүүлэв.

Байгууллагын ангилал	Санхүүгийн тайлангийн аудит хийсэн хэлбэр			
	Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Итгэл үзүүлсэн	Аудитад хамрагдаагүй
Төсвийн шууд захирагч	4	4	1	-
Дүн	4	4	1	-

3.4 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 1320, АОУС 320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, эрсдэлийн түвшнийг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2019 оны үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 3625604.5 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 36256.0 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсоныг гүйцэтгэлийн үе шатанд 2020 оны жилийн эцсийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 3993033.4 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 39930.3 мянган төгрөгөөр тооцов.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 171880.7 мянга, эцсийн үлдэгдэл 258946.5 мянган төгрөг болж, 87065.8 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дунд эзлэх хувь
Төрийн сангийн дансанд байгаа бэлэн мөнгө	171880.7	258946.5	87065.8	100.0
Дүн	171880.7	258946.5	87065.8	100.0

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 258946.5 мянган төгрөг нь төрийн сангийн орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд төсөвт байгууллагуудын буцааж төвлөрүүлсэн 12493,0 мянга, орон нутгийн төсвөөс сумын ЗДТГ, ИТХ-д дутуу олгосон 12927.5 мянган төгрөгийн санхүүжилт нийт 28949.0 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд 78133.3 мянга, Сум хөгжүүлэх сангийн дансанд 119754.9 мянган төгрөг байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 201348.7 мянга, эцсийн үлдэгдэл 142259.0 мянган төгрөг болж 59089.7 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 2. Авлагын үлдэгдэл / мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дунд эзлэх хувь
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	199.3	1,490.3	1,291.0	1.0
33510	Байгууллагаас авах авлага	0.0	148.5	148.5	0.1
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	20,250.0	6,258.0	-13,992.0	4.4
336	Зээлийн авлага	180,899.4	134,362.2	-46,537.2	94.4
	Дүн	201,348.7	142,259.0	-59,089.7	100.0

Эх сурвалж: Баянлиг сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тус сумын нийт авлагын 94.4 хувийг Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлага, 4.4 хувийг орон нутгийн хөгжлийн сангийн малжуулах зээл болон өвс тэжээлийн авлага эзэлж байна.

Хүснэгт № 3. Авлагын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Д.д	Байгууллагуудын нэр	Авлагын эхний үлдэгдэл	Авлагын эцсийн үлдэгдлийн ДҮН	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
1	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	-	-	-	-
2	Засаг даргын Тамгын газар	-	505.7		0.36
3	Сургууль	167.2	918.5	751.3	0.65
4	Эрүүл мэндийн төв	15.6	48.0	32.4	0.03
5	СХСан	180,899.4	134,362.2	(46,537.2)	94.45
6	ОНХСан	20,250.0	6,258.0	(13,992.0)	4.40
7	Цэцэрлэг	-	150.0	150.0	0.11
8	Бага сургууль	16.6	16.6	-	0.01
	НИЙТ ДҮН	201,348.8	142,259.0	(59,595.5)	100.00

Эх сурвалж: Баянлиг сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын насжилтаар нь авч үзвэл Орон нутгийн хөгжлийн сангийн малжуулахын авлага нь 2019-2020 онд үүссэн бол сум хөгжүүлэх сангийн нийт авлагын 73269.3 мянган төгрөг буюу 54.5 хувь нь 2 жилийн насжилттай, 61092.9 мянга буюу 45.5 хувь нь 5 буюу түүнээс дээш жилийн насжилттай авлага байна.

3.5.3 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 276258.9 мянга, эцсийн үлдэгдэл 305870.4 мянган төгрөг болж, 29611.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 4. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Оны эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Тусгай зориулалтын материал	29,113.1	42,627.6	13,514.5	13.9
Эм боох материал	4,736.9	6,480.7	1,743.8	2.1
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	34,200.0	58,000.0	23,800.0	19.0
Бичиг хэргийн материал	16,337.1	17,817.5	1,480.4	5.8
Аж ахуйн материал	143,058.3	158,748.4	15,690.1	51.9
Түлш, шатах тослох материал	0.0	1,709.9	1,709.9	0.6
Хүнсний материал	1,783.7	950.6	(833.1)	0.3
Бусад хангамжийн материал	31,438.6	14,525.7	(16,912.9)	4.7
Мал амьтад	15,591.2	5,010.0	(10,581.2)	1.6
Барилгын засврын материал			-	0.0
Дүн	276,258.9	305,870.4	29,611.5	100.00

Эх сурвалж: Баянлиг сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын үлдэгдэл урьд оноос 29611.5 мянган төгрөг буюу 10.7 хувиар өссөн нь төсвийн байгууллагууд Ковид-19 цар тахалтай холбоотой эм боох материал, тусгай зориулалтын материал, бусад хангамжийн дансанд эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, ариутгал халдваргүйжүүлэлтийн материал авч нөөцөлсөн байна.

Дуусаагүй үйлдвэрлэлд дансанд орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдэж буй цагаан идээ боловсруулах цехийн барилгын дуусаагүй ажил, мөн тайлант онд 23800.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь отрын бүсэд гүний худаг барих ажлын урьдчилгаа төлбөр болох 17500.0 мянга, тэмээний тарилга туулгын хашаа барих ажлын урьдчилгаа төлбөр

болох 6300.0 мянган төгрөгийг шилжүүлж, дуусаагүй ажлыг эргэлтийн хөрөнгөд бүртгэсэн байна.

Хүснэгт № 5. Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

№	Байгууллагуудын нэрс	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	2,877.2	2,681.9	(195.3)	0.88
2	Засаг даргын Тамгын газар	61,969.3	39,164.7	(22,804.6)	12.80
3	Сургууль	92,008.6	92,735.0	726.4	30.32
4	Цэцэрлэг	35,062.6	45,753.7	10,691.1	14.96
5	Эрүүл мэндийн төв	24,487.1	45,141.7	20,654.6	14.76
6	Соёлын төв	11,707.1	8,138.0	(3,569.1)	2.66
7	Орон нутгийн хөгжлийн сан	34,200.0	58,000.0	23,800.0	18.96
8	Бага сургууль	13,947.0	14,255.3	308.3	4.66
	Салбарын нийт дүн	276,258.9	305,870.3	29,611.4	100.00

Эх сурвалж: Баянлиг сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт нэмэгдсэн 324001.6 мянган төгрөгийн бараа материалын 297564.6 мянган төгрөг нь төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан, 19660.7 төгрөгийн материал хандиваар, 3451.4 мянган төгрөгийн материал шилжүүлэн авсан, 3325.0 мянган төгрөгийн материал дотоод шилжүүлэг болоод бусад хэлбэрээр авсан байна.

Хандиваар авсан 19660.7 мянган төгрөгийн материалын Засаг даргын Тамгын газар 680.0 мянга, Ерөнхий боловсролын сургууль 630.0, Эрүүл мэндийн төв 17928.3 мянга, цэцэрлэг 291.4 мянган төгрөгийн Ковид-19 цар тахалтай холбоотой халдвар, хамгаалал, эм эмнэлгийн хэрэгсэл иргэн аж ахуйн нэгжээс хандиваар нийлүүлснийг бүртгэсэн байна.

Мөн бусад хэсэгт бүртгэсэн 3325.0 мянган төгрөгийн бараа материал нь сумын цэцэрлэгийн тооллогоор илэрсэн бүртгэгдээгүй зөөлөн эдлэлийг энэ ангилалд оруулсан байна.

Хүснэгт № 6. Бараа материалын орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	324,001.6	Хасагдсан	294,390.2
Худалдан авсан	297,564.6	Худалдсан, зарцуулсан	276,583.2
Хандиваар	19,660.7	Шилжүүлсэн	33.0
Шилжүүлэн авсан	3,451.4	Шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлтөөр	0.0
Бусад	3,325.0	Бусад	17,774.0

Эх сурвалж: Баянлиг сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 16013695.4 мянга, эцсийн үлдэгдэл 16150994.3 мянган төгрөг болж, 137298.9 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү	Хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	15,863,806.2	15,980,803.3	116,997.1	98.9
Барилга байгууламж, орон сууц	14,002,656.8	14,018,152.3	15,495.5	86.8
Тээврийн хэсэгсэл	372,750.2	325,740.8	(47,009.4)	2.0
Машин тоног төхөөрөмж	764,330.6	865,505.6	101,175.0	5.4
Тавилга эд хогшил	431,480.9	473,256.7	41,775.8	2.9
Дуусаагүй барилга	13,612.3	13,612.3	-	0.1
Түүх соёлын дурсгалт зүйл			-	-
Номын фонд	35,980.7	41,540.9	5,560.2	0.3
Бусад үндсэн хөрөнгө	242,994.7	242,994.7	-	1.5
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	149,889.2	170,191.0	20,301.8	1.05
Програм хангамж	3,654.0	3,634.0	(20.0)	0.0
Бусад биет бус хөрөнгө	146,235.2	166,557.0	20,321.8	1.0
Дүн	16,013,695.4	16,150,994.3	137,298.9	100.00

Эх сурвалж: Баянлиг сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт нэмэгдсэн 186901.4 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө нь урсгал төсвийн худалдан авалтаар 68118.7 мянга, хандиваар ирсэн нийт хөрөнгө болох 70567.5 мянган төгрөгийн хөрөнгө нь Засаг даргын тамгын газарт Дэлхийн зөн олон улсын байгууллагаас үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн 12495.5 мянган төгрөгийн өвсний фондны барилга, ОНХС-ийн хөрөнгөөр баригдсан 3000,0 мянган төгрөгийн өртөг бүхий гүний худгийг ашиглалтад оруулсан байна. Мөн Дэлхийн зөн олон улсын байгууллагаас соёлын төвд 646.0 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, Ерөнхий боловсролын сургуульд 12050.0 мянган төгрөгийн сандал, ширээ зэргийг нийлүүлсэн байна.

Хүснэгт № 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

№	Байгууллагуудын нэрс	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү	Хувь
1	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	39,111.8	21,679.6	(17,432.2)	0.1
2	Засаг даргын Тамгын газар	4,912,001.4	4,947,096.5	35,095.1	30.6
3	Сургууль	5,501,529.4	5,574,708.0	73,178.6	34.5
4	Цэцэрлэг	1,346,150.6	1,360,258.0	14,107.4	8.4
5	Эрүүл мэндийн төв	2,029,711.5	2,043,039.2	13,327.7	12.6
6	Соёлын төв	2,024,475.3	2,032,087.3	7,612.0	12.6
7	Бага сургууль	160,715.4	173,918.8	13,203.4	1.1
	Салбарын нийт дүн	16,013,695.4	16,152,787.4	139,092.0	100.0

Эх сурвалж: Баянлиг сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт 32433.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг шилжүүлэн авсан ба аймгийн Эрүүл мэндийн газраас сумын Эрүүл мэндийн төвд 4675.4 мянган төгрөгийн халдваргүйжүүлэх тоног төхөөрөмжийг шилжүүлснийг бүртгэсэн байна.

Мөн үндсэн хөрөнгийн бусад ангиллын 15782.3 мянган төгрөгийн хөрөнгө нь сумын Ерөнхий боловсролын сургуульд БСШУЯ-аас ирүүлсэн 2469.8 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, Дэлхийн зөн олон улсын байгууллагаас ирүүлсэн 10462.5 мянган төгрөгийн тавилга эд хогшил, сумын Соёлын төвийн 2400.0 төгрөгийн өртөг бүхий газрыг энэ ангилалд бүртгэснээс шалтгаалсан байна.

Хүснэгт № 9. Үндсэн хөрөнгийн орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	186,901.4	Хасагдсан	47,809.4
Худалдан авсан	68,118.7	Худалдсан	0.0
Хандиваар	70,567.5	Акталсан	47,809.4
Шилжүүлэн авсан	32,433.0	Шилжүүлсэн	0.0
Бусад	15,782.3	Бусад	0.0

Эх сурвалж: Баянлиг сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 33.4 мянга, эцсийн үлдэгдэл 3614.0 мянган төгрөг болж 3580.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 10. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Хувь
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР ДҮН	33.4	3,614.0	3,580.6	100.0
4131	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	33.4	30.2	(3.2)	0.8
4132	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	3,151.8	3,151.8	87.2
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	-	432.0	432.0	12.0
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	-	-	-	-
	Дүн	33.4	3,614.0	3,580.6	100.0

Эх сурвалж: Баянлиг сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд 3580.6 мянган төгрөгийн өглөг нь ажиллагсадтай холбоотой 30.2 мянга, бараа үйлчилгээний зардлын өглөг 3151.8 мянга, байгууллагад өгөх өглөг 432.0 мянган төгрөгийн өглөг байна. Үүнээс сумын Эрүүл мэндийн төвийн байгууллагад өгөх өглөг буюу 3151.8 мянган төгрөг нь 2020 оны жилийн эцсийн гүйлгээ хаагдсанаас хойш санхүүжилт орж ирснээр эмийн өглөг үүссэн байна.

Хүснэгт № 11. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Д.д	Байгууллагуудын нэр	Өглөгийн эхний үлдэгдэл	Өглөгийн эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Хувь
1	Сургууль	3.2	-	(3.2)	-
2	Цэцэрлэг	-	432.0	432.0	12.1
3	Эрүүл мэндийн төв	-	3,151.8	3,151.8	87.9
	ТШЗ-ийн байгууллагын ДҮН	3.2	3,583.8	3,580.6	100.0

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 14485260.9 мянга, эцсийн үлдэгдэл 13994595.1 мянган төгрөг болж, 688193.4 мянган төгрөгөөр төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 12. Засгийн газрын хувь оролцоо /мянган төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Хувийн жин
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	14,485,260.9	13,994,595.2	(490,665.70)	100.0
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,686,124.8	1,688,524.8	2,400.0	12.1
51101	Өмч: - төрийн	1,686,124.8	1,688,524.8	2,400.0	12.1
512	Хуримтлагдсан үр дүн	11,713,878.6	11,220,812.7	(493,065.9)	80.2
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,085,257.6	1,085,257.6	-	7.8
	Дүн	14,485,261.0	13,994,595.1	(490,665.9)	100.0

Эх сурвалж: Баянлиг сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 14485260,9 мянган төгрөг болж 13994595.1 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн хуримтлагдсан үр дүнгийн 493665.9 мянган төгрөгийн бууралттай холбоотой байна.

3.5.10 Орлогын данс

Сумын ИТХ-ын 2019.12.18-ны өдрийн 12/04 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 90820.0 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 2500.0 мянга, нийт 93320.0 мянган төгрөгөөр анх баталсан ба 2020.09.25-ны өдрийн 13/02 дугаар тогтоолоор сумын төсөвт

төвлөрүүлэх орлогыг нийт 1000.0 мянган төгрөгөөр нэмэж тодотгон татварын орлогыг 91820.0 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 2500.0 мянган төгрөгөөр баталжээ.

Хүснэгт №13. Төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөг/

Дд	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
Сумд төвлөрөх орлогын дүн		91,820.0	123,772.0	31,952.0	134.8
1	ИОТХ	16,000.0	43,410.1	27,410.1	271.3
2	хадгаламжийн хүүгийн орлого	61,000.0	62,427.9	1,427.9	102.3
3	ҮХЭХ борлуулсны албан татвар	-	1,641.9	1,641.9	-
4	Бууны татвар	1,400.0	1,410.0	10.0	100.7
5	Улсын тэмдэгт	2,500.0	2,180.5	(319.5)	87.2
6	Газрын төлбөр	1,920.0	1,085.8	(834.2)	56.6
7	Хог хаягдлын үйлчилгээний төлбөр	9,000.0	11,615.8	2,615.8	129.1
8	ТТАМАТөлбөр	-	-	-	-
9	Нохойны татвар	-	-	-	-
Татварын бус орлого		2,500.0	5,281.5	2,781.5	211.3
10	Хүү торгууль	2,500.0	5,281.5	2,781.5	211.3
Дүн		94,320.0	129,053.5	34,733.5	136.8

Сумын төсөвт төвлөрөх улсын тэмдэгтийн хураамж, газрын төлөвлөгөөнөөс бусад татварын орлогыг 34733.5 мянган төгрөгөөр буюу 36.8 хувиар давуулан биелүүлсэн байна. ИОТХ-ын орлого нь давсан шалтгаан нь 2020 оны 12 дугаар сард “Эрдэнэс таван толгой” ХК-ны ногдол ашгийн орлогын суутган татвараас шалтгаалсан байна.

Сумын ИТХ-ын 2020.09.25-ны өдрийн хуралдаанаар 13/02 дугаар тогтоолоор сумын Засаг даргын Тамгын газрын өөрийн орлогыг нийт 1000.0 мянган төгрөгөөр төлөвлөж, гүйцэтгэлээр Засаг даргын Тамгын газар 4200.0 мянган төгрөгийн орлого оруулсныг тайланд бүртгэжээ.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээл, хүүгийн төлөлтөөр тайлант онд 35983.2 мянган төгрөгийг оруулахаар баталснаас 49901.9 мянган төгрөгийн орлогыг оруулсан бол ОНХС-д өвс тэжээл, малжуулахын эргэн төлөлтийн орлогоор 34978.0 мянган төгрөг орсныг орлогоор бүртгэж тайлагнасан байна

3.5.11 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71602, 71702, 71801, 71802, 71806, 72101 гэсэн кодтой 9 хөтөлбөрт зориулан 3423579.9 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 3036853.6 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас 2828217.4 мянган төгрөгийг урсгал зардалд зарцуулсан бол 180653,5 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд буюу ОНХС-ийн хөрөнгөөс зарцуулсан байна.

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Улсын /орон нутгийн / төсвийн орлого бүрдүүлэлт

Аймгийн ИТХ-ын 2020 оны төсөв батлах тухай 2019.11.29-ний өдрийн 18/16 дугаар тогтоолд зааснаар Баянлиг сумын Засаг дарга тайлант онд улсын төсөвт 7800.0 мянга, аймгийн төсөвт 114900.0 мянга, нийт 122700.0 мянган төгрөгийн орлого оруулахаар батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 125586.5 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 102.4 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт №14. Улс, аймгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
А. Улсын төсөв	7800.0	7587.3	-212.7	97.3
1. ААНБ-н орлогын татвар	1500.0	3505.2	2005.2	233.7
2. НӨАТатвар	5000.0	2127.5	-2872.5	42.6
4. Агаарын бохирдол/авто/	1300.0	1954.6	654.6	150.4
В. Аймгийн төсөв /712/	114900.0	117999.2	3099.2	102.7
1. ЦХТА орлого /Суутган-1/	147000.0	180093.2	33093.2	122.5
2. АТӨЯХ-н татвар	18000.0	21994.3	3994.3	122.2
3. ҮХЭХ-ийн татвар	3000.0	3132.0	132.0	104.4
4. Газрын төлбөр	2880.0	1532.0	-1348.0	53.2
Дун	122700.0	125586.5	2886.5	102.4

Төсвийн төлөвлөлт

Аймгийн СТСХ-ээс авсан судалгаагаар тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны 6 төсвийн байгууллага төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн ба Эрүүл мэндийн төв төсвийн төслийг хүргүүлээгүй ба сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2019.12.18-ны өдрийн 12/04 дугаар тогтоолоор нийт 3474368.0 мянган төгрөгийг баталсан байна.

Хүснэгт №15. Төсвийн төлөвлөлт байгууллагаар /мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	ТТөсөл	Анх батлагдсан	Зөрүү
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	85,416.0	88,096.7	2,680.7
Засаг даргын Тамгын газар	596,696.9	457,952.3	(138,744.6)
Сургууль	889,246.9	994,731.0	105,484.1
Цэцэрлэг	342,281.1	347,340.0	5,058.9
Эрүүл мэндийн төв			-
Соёлын төв	190,874.0	78,726.8	(112,147.2)
Бага сургууль	152,047.1	150,833.4	(1,213.7)
Сум хөгжүүлэх сан		180,000.0	180,000.0
Орон нутгийн хөгжлийн сан		287,356.2	287,356.2
Дун	2,256,562.0	2,585,036.4	328,474.4

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 9 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын 2019.12.18-ны өдрийн 13/01 дугаар тогтоолоор анх баталсан 3031415.1 мянган төгрөгийг 2020.09.25-ны өдрийн 15/01 дугаар тогтоолоор 21066.7 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталсан бол тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагуудын зардлыг аймгийн Засаг даргын 2020.10.27-ны өдрийн А/701 дугаар захирамжаар 35733.6 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 2020.11.27-ний өдрийн А/770 дүгээр захирамжаар 88734.5 мянган төгрөгөөр бууруулж, 2020.12.31-ний өдрийн А/771 дугаар захирамжаар 0.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлснээр сумын нийт төсөв 2999481.1 мянган төгрөг болжээ.

Нийт зардлын 1667140.6 мянган төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилтээс, 40790.8 мянган төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас олгох санхүүжилтээс, 107356.2 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс, 823193.5 мянган төгрөгийг аймгийн төсвөөс сумын төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэгээс, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 97567.2 мянга, 141000.0 мянган төгрөгийг төсөвт байгууллагын өөрийн орлогоос, 122432.8 мянган төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилтийг бүрэн авч, аймгийн төсвөөс авах санхүүгийн дэмжлэгийг 6584.4 мянган төгрөгөөр дутуу, орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтийг 41480.8 мянган төгрөг дутуу, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас олгох санхүүжилтээс 3833.6 мянган төгрөгийн санхүүжилт дутуу авсан байна.

Хүснэгт №15. Төсвийн гүйцэтгэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

№	Байгууллагын нэр	Төсөв	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Баянлиг сумын ЗДТГ	380,617.4	371,608.6	9,008.8	97.6
2	Баянлиг сумын ИТХ	68,078.9	67,360.2	718.7	98.9
3	Баянлиг сумын Ерөнхий боловсролын сургууль	1,400,407.7	1,284,658.2	115,749.5	91.7
4	Баянлиг сумын бага сургууль	133,026.3	111,203.3	21,823.0	83.6
5	Баянлиг сумын Цэцэрлэг	392,445.1	368,788.6	23,656.5	94.0
6	Баянлиг сумын Хүн эмнэлэг	544,574.9	540,667.7	3,907.2	99.3
7	Баянлиг сумын Соёлын төв	111,601.4	111,357.1	244.3	99.8
8	Баянлиг сумын ОНХС	298,885.0	180,653.5	118,231.5	60.4
9	Баянлиг сумын СХС	102,943.2	556.4	102,386.8	0.5
	Дүн	3,432,579.9	3,036,853.6	395,726.3	88.5

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 3036853.6 мянган төгрөг буюу 88.5 хувьтай байгаа нь Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын урсгал зардлыг 718.7 мянга, Засаг даргын Тамгын урсгал зардлыг 9008.8 мянга, цэцэрлэгийн урсгал зардлыг 23656.5 мянга, ерөнхий боловсролын сургуулийн урсгал зардлыг 115749.5 мянга, бага сургуулийн урсгал зардлыг 21823.0 мянга, Хүн эмнэлгийн урсгал зардлыг 3907.2 мянга, Соёлын төвийн урсгал зардлыг 244.3 мянган төгрөг төгрөгөөр тус тус хэмнэж сум хөгжүүлэх сангаас олгохоор төлөвлөсөн зээлийг 102386.8 мянган төгрөгөөр дутуу, орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн төсөл арга хэмжээний санхүүжилтийг 118231.5 мянган төгрөгөөр дутуу олгосон нь голлох нөлөөг үзүүлж байна.

Хүснэгт 16. Баянлиг сумын Засаг даргын төсвийн гүйцэтгэл, хөтөлбөрөөр /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөөлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хуви
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,423,579.90	3,036,853.60	0.39	88.70
70105 ОН-ын өөрөө удирд ёсны байгууллага	68,078.90	67,360.18	0.72	98.94
80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	55,867.60	55,148.88	0.72	98.71
80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж,	-	-	-	
80825 Багийн ИНХ-ын дарны урамшуулал	12,211.30	12,211.30	-	100.00
70106 ОН-ын гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	380,617.40	371,608.64	9.01	97.63
80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	284,083.00	282,126.45	1.96	99.31
80106 Баг, хорооны ҮАЗардал	66,007.40	63,183.45	2.82	95.72
80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж,	4,739.10	4,739.10	-	100.00
81102 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	15,239.70	15,239.54	0.00	100.00
82212 Хур хог хаягдал, орчны бохирдл	10,548.20	6,320.10	4.23	59.92
70503 Орон нутгийн зорилтот ХОруулалт	289,885.00	180,653.50	109.23	62.32
80904 Нийгмийн зориулалттай барилга	289,885.00	180,653.50	109.23	62.32
71602 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	544,574.90	540,667.67	3.91	99.28
80109 ТЗШ-ийн бга-уудын тогтмол зардал	71,324.70	70,825.81	0.50	99.30
80302 Нэг иргэнд ногдох нормативаар	24,257.70	24,257.43	0.00	100.00
81603 үндсэн мэргэжлийн тусламж үйлч	448,992.50	445,584.43	3.41	99.24
71702 Соёл урлаг	111,601.40	111,357.08	0.24	99.78
80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	108,151.40	107,907.08	0.24	99.77
80214 Уран бүтээл хийлгэх	2,000.00	2,000.00	-	100.00
80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж,	1,450.00	1,450.00	-	100.00
71801 Сургуулийн өмнөх боловсрол	392,445.10	368,788.64	23.66	93.97
80109 ТЗШ-ийн бга-уудын тогтмол зардал	38,916.90	36,167.76	2.75	92.94
80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж,	195.90	195.30	0.00	99.69
81807 Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоол	27,081.60	22,134.84	4.95	81.73
81831 Ээлжийн бүлэгт хамруулах	15,930.20	12,944.46	2.99	81.26
81832 Нүүдлийн бүлэгт хамруулах	7,804.50	7,804.47	0.00	100.00
81833 Явуулын бапшийн үйлчилгээ	4,804.70	1,416.35	3.39	29.48
81834 Боловсролын стандарт, сургалты	253,961.70	247,288.95	6.67	97.37
81835 Сургалтын хэвийн үйл ажиллагаа	43,749.60	40,836.52	2.91	93.34

71802 Ерөнхий боловсрол	1,523,421.80	1,393,082.62	130.34	91.44
80103 Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил, ү	9,613.10	7,306.83	2.31	76.01
80109 ТЗШ-ийн бга-уудын тогтмол зардал	213,184.60	204,183.92	9.00	95.78
80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж,	2,762.50	1,720.00	1.04	62.26
81801 үдийн цай хөтөлбөр	45,529.60	19,878.30	25.65	43.66
81806 Дотуур байрны үйлчилгээ	185,804.40	135,694.74	50.11	73.03
81834 Боловсролын стандарт, сургалты	844,739.00	827,706.49	17.03	97.98
81835 Сургалтын хэвийн үйл ажиллагаа	221,788.60	196,592.33	25.20	88.64
71806 Насан туршын болон албан бус боловсрол	10,012.20	2,778.89	7.23	27.76
80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	10,012.20	2,778.89	7.23	27.76
72101 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	102,943.20	556.40	102.39	0.54
82611 Жижиг дунд үйлдвэрийг дэмжих	102,943.20	556.40	102.39	0.54

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас 4 байгууллага 99987.4 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоор 2 байгууллага 32496.7 мянга, нийт 132484.1 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Хүснэгт 17. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны судалгаа /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	ЗДТ	ИТХ	ЕБС	Цэцэрлэг	ЭМТ	Нийт
Нийт нэмэлт санхүүжилтийн орлого	32,553.2	-	63,232.1	12,360.6	24,338.2	132,484.1
ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	-	-	-	-	-
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,110.2	-	56,178.4	12,360.6	24,338.2	99,987.4
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	25,443.0	-	7,053.7	-	-	32,496.7
НИЙТ ЗАРЛАГА	30,558.2		63,230.4	12,360.6	24,338.2	130,487.4
Бараа, ажил үйлчилгээний зардал	25,819.1		7,052.0	-	4,939.9	37,811.0
Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	4,739.1	-	26,660.2			31,399.3
Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	-	29,518.20	12,360.6	19,398.3	61,277.1
ТӨВЛӨРҮҮЛСЭН	1,995.0		1.7	-	-	1,996.7

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

д/д	хугацаа	төрөл	удаа	хугацаанд нь мэдээлсэн	хугацаа хоцроосон	хоцроосон мэдээлэл
1	Бүтэн жил	12	12	12	-	
2	Хагас жил	3	3	3	-	
3	Улирал бүр	2	8	8	-	
4	Сар бүр	5	60	60	-	
5	Тухай бүр	6	72	72	-	
	Нийт	28	155	155	-	

Эх сурвалж. Баянлиг сумын Засаг даргын шилэн дансны цахим хуудас

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 155 мэдээллээс 155 мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн байршуулсан байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар зөвлөмж өгөөгүй байна.

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 7 төсвийн байгууллага, 2 тусгайн сангийн нийт 9 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс бүх байгууллага аудитад хамрагдсан ба 4 байгууллагын санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж 4 санхүүгийн тайланд түүвэрт хамруулан иргэдийн төлөөлөгчдийн санхүүгийн тайланд итгэл үзүүлсэн байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа 3 байгууллагын санхүүгийн тайланд "Зөрчилгүй" дүгнэлт, 1 байгууллага буюу Баянлиг сумын Ерөнхий боловсролын сургууль "Хязгаарлалттай" дүгнэлт өгсөн байна.

"ХЯЗГААРЛАЛТАЙ САНАЛ ДҮГНЭЛТ"

**БАЯНЛИГ
СУМЫН
ЕРӨНХИЙ
БОЛОВСРОЛЫН
СУРГУУЛЬ**

Тооллогын бүртгэл ирүүлээгүй, бараа материалын тодруулгад 1153,4 мянган төгрөгийн эм боох материалын орлого зарлага байгаа боловч эд хариуцагчийн тайлан байхгүй. Бараа үйлчилгээний бусад зардлаас 19550,0 мянган төгрөгөөр хөрөнгө бэлтгэж, хөрөнгөөс "Санко маркетинг Монголиа" ХХК-ийн нийлүүлсэн 9950,0 мянган төгрөгийн үнэ бүхий тоног төхөөрөмж нь ирээгүй байхад хөрөнгөд орлогоор бүртгэсэн, "ЭБЦТС" ТӨХК-д 226,8 мянган төгрөгийн өглөгтэй байхад тайланд тусгаагүй, тооцоо нийлсэн акт үйлдээгүй байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6 дахь "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах", 13.4т заасан "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна", Сангийн сайдын 2014 оны 55 тоот тушаалаар баталсан "Төсвийн зарлагын эдийн засгийн ангилал"-тай нийцэхгүй санхүүгийн тайлангийн "Эрх ба үүрэг", "Иж бүрэн байх", "Оршин байх" гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 132061.0 мянган төгрөгийн 21 алдаа, зөрчил илэрснээс 22023.0 мянган төгрөгийн 6 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 63233.0 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж, 40167.0 мянган төгрөгийн зөрчилд менежментийн захидлаар удирдлагад зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 9 заалт бүхий зөвлөмж өгч, 6639.0 мянган төгрөгийн 3 алдааг санхүүгийн тайланд залруулжээ.

Баянлиг сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн алдааг санхүүгийн тайланд залруулж, харьяа төсвийн шууд захирагчийн байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг сайжруулж ажиллах 1 зөвлөмж өглөө. /Хавсралт 1./

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг нэгтгэхдээ харьяа байгууллагуудын аудит хийсэн санхүүгийн тайлангаас зөрүүтэй нэгтгэсэн байна. Үүнд:

- 2019 оны аудит хийсэн үр дүнгийн тайлангийн эцсийн үлдэгдлийг санхүүгийн программд зөрүүтэй оруулсан байна. Үүнд: Ерөнхий боловсролын сургууль эд хогшил урсгал засварын зардал болох 494.0 мянга, Цэцэрлэг үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого болох 1389.7 мянга, ЗДТГ нь бараа үйлчилгээний бусад зардал 1123.3 мянга, Эрүүл мэндийн төв нь урсгал шилжүүлэг болох 117.2 мянга, соёлын төв нь бараа үйлчилгээний бусад зардал 30925.6 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тусгасан. Санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайланд ОНХС-ийн бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 156853.5 мянган төгрөгийг бараа үйлчилгээний зардал руу бичсэнийг е тайланд залруулсан.

- 2019 оны аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлангийн 2019 оны жилийн эцсийн үлдэгдлийг санхүүгийн программд зөрүүтэй оруулсан байна. Үүнд: Ерөнхий боловсролын сургууль эд хогшил урсгал засварын зардлыг 54932.0 мянга, бага сургууль эд хогшил урсгал засварын зардал, бараа ажил үйлчилгээний бусад зардлын 16370.0 мянга, цэцэрлэг Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг болох 4267.2 мянга, сумын ИТХ үндсэн цалин, хангамж бараа материалын зардал, тээвэр шатахууныг зардал, нийт 16388.2 мянга, Эрүүл мэндийн төв нь нормативт зардал, эд хогшил, урсгал засварын зардал болох нийт 11688.9 мянга, Соёлын төв эд хогшил, урсгал засварын зардал болох 2500.0 мянган төгрөгийн зардлуудыг зөрүүтэй тусгасан.

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Санхүүгийн тайлангийн завсрын аудитаар аудитлагдсан тайлангийн 2020 оны эцсийн үлдэгдлийг Э-тайлангийн 2021 оны эхний үлдэгдлээр зөв оруулсан эсэхийг нягталж тодруулах шаардлагатай мөн нягтлан бодогч нарын хариуцлагыг дээшлүүлэн санхүүгийн программын эцсийн үлдэгдлийг э-тайлангийн үлдэгдлээр зөв хаалт хийсэн эсэх дээр

Баянлиг сумын Санхүүгийн албаны дарга хянаж, дотоод хяналтыг сайжруулах шаардлагатай байна.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

3.1 УДИРДЛАГЫН ДЭЭД БОЛОН ДОТООД ХЯНАЛТ

3.1.1. Илрүүлэлт: Төсөвт байгууллага, сангийн нягтлан бодогч нар Сангийн яамны Э-тайланд санхүүгийн тайланд хөрөнгө материал, орлого, зарлагын төрлийг зөрүүтэй тайлагнасан, харьяа төсвийн шууд захирагчийн байгууллагууд нь хөрөнгө материалыг аваагүй байхад тодотгол хийж хөрөнгө бэлтгэхээр ААНБ-д мөнгийг шилжүүлж авлага үүсгэсэн, анхан шатны баримтын бүрдэлгүй гүйлгээ хийсэн зөрчил санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн байхад сумын санхүүгийн албаны дарга хяналт тавьж ажиглаагүй байна.

Энэ нь Үнэн зөв байдал, Хэмжилт, Оршин байх гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүйгээс гадна Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай, Төсвийн тухай хууль, Сангийн сайдын 55 дугаар тушаалыг тус тус зөрчсөн байна.

3.1.2. Эрсдэл: Харьяа байгууллагуудын аудитаар илэрсэн материаллаг хэмжээний алдаа зөрчлийн дүн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн хүлээн зөвшөөрөгдөх материаллаг байдлаас хэтэрсэн байх.

3.1.3 Өгсөн зөвлөмж: Сумын төсөвт байгууллагуудын нягтлан бодох бүртгэл, анхан шатны баримтын бүрдэл, санхүүгийн тайлангийн үнэн зөв гаргасан байдал, аудитлагдсан санхүүгийн тайланг Сангийн яамны Э-тайланд орлого, зарлагыг данс бүрээр тайлагнаж байгаад тавих санхүүгийн албаны даргын дотоод хяналтыг сайжруулах.

3.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн.

4.1.1. Илрүүлэлт: Сум хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл авсан 12 зээлдэгч 60957.1 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүүгийн орлогыг төлөөгүй хугацаа хэтрүүлж, оны эцэст хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэлтэй байхад хяналт тавьж, хугацаа хэтэрсэн зээлийг төлүүлээгүй байна.

Энэ нь Монгол улсын Засгийн газрын 2016 оны 153 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах, хяналт тавих журам”-ын 4.7 “Иргэн, хуулийн этгээд авсан зээл, зээлийн хүүг гэрээнд заасан хугацаанд сангийн дансанд буцаан төлнө” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна..

4.1.2. Эрсдэл: Сангийн хөрөнгөөс олгосон зээл гэрээнд заасан хугацаанд төлөгдөхгүй сан хохирох, дараагийн зээлдэгч сангаас зээл авах боломжгүй болох, авлага найдваргүй болох, орлогын төлөвлөгөө тасрах.

4.1.3 Өгсөн зөвлөмж: Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгөөс хөнгөлөлттэй зээл авч хугацаандаа төлөөгүй 12 зээлдэгчийн 60957.1 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүүг 2021 оны 06 дугаар сарын 25-ны дотор төлүүлэх арга хэмжээ авч, заасан хугацаанд төлөөгүй иргэдийг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэх

4.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 06 дугаар сарын 25-ний дотор нотлох баримтын хамт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ:

Бэлтгэсэн: АУДИТОР		Б.НАРАНГЭРЭЛ 2021.03.25
Анхан шатанд хянасан: АУДИТЫН МЕНЕЖЕР		А.ЦЭЭНЯМ 2021.03.25
Хоёр дахь шатанд хянасан: ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР		Б.МӨНХБАТ 2021.03.25

Хавсралт 1.: Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо 2020	Аудитын нэр:	Баянлиг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудит	Аудитын код: БНА-2021/14/СТА-ТТЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:		Баянлиг сумын Засаг дарга	Мянган төгрөг

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
A	1	2	3	4	5
1	2019 оны аудит хийсэн үр дүнгийн тайлангийн эцсийн үлдэгдлийг санхүүгийн программд зөрүүтэй оруулсан байна. Үүнд: Ерөнхий боловсролын сургууль эд хогшил урсгал засварын зардал болох 494.0 мянга, Цэцэрлэг үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого болох 1389.7 мянга, ЗДТГ нь бараа үйлчилгээний бусад зардал 1123.3 мянга, Эрүүл мэндийн төв нь урсгал шилжүүлэг болох 117.2 мянга, Соёлын төв нь бараа үйлчилгээний бусад зардал 30925.6 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тусгасан. Санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайланд ОНХС-ийн бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 156853.5 мянган төгрөгийг бараа үйлчилгээний зардал руу бичсэнийг ө тайланд залруулсан.	187810.1	Санхүүгийн тайланд залруулсан.	Сумын Засаг дарга, санхүүгийн албаны дарга	О.Мөнхбат, Ш.Хоролсүрэн
2	2019 оны аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлангийн 2019 оны жилийн эцсийн үлдэгдлийг санхүүгийн программд зөрүүтэй оруулсан байна. Үүнд: Ерөнхий боловсролын сургууль эд хогшил урсгал засварын зардлыг 54932.0 мянга, бага сургууль эд хогшил урсгал засварын зардал, бараа ажил үйлчилгээний бусад зардлын 16370.0 мянга, цэцэрлэг Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг болох 4267.2 мянга, сумын ИТХ үндсэн цалин, хангамж бараа материалын зардал, тээвэр шатахууныг зардал, нийт 16388.2 мянга, Эрүүл мэндийн төв нь нормативт зардал, эд хогшил, урсгал засварын зардал болох нийт 11688.9 мянга, Соёлын төв эд хогшил, урсгал засварын зардал болох 2500.0 мянган төгрөгийн зардлуудыг зөрүүтэй тусгасан.	0	Санхүүгийн тайланд залруулсан.	Сумын Засаг дарга, санхүүгийн албаны дарга	О.Мөнхбат, Ш.Хоролсүрэн
3	Төсөвт байгууллага, сангийн нягтлан бодогч нар Сангийн яамны Э-тайланд санхүүгийн тайланд хөрөнгө материал, орлого, зарлагын төрлийг зөрүүтэй тайлагнасан, харьяа төсвийн шууд захирагчийн байгууллагууд нь хөрөнгө материалыг аваагүй байхад тодотгол хийж хөрөнгө бэлтгэхээр ААНБ-д мөнгийг шилжүүлж авлага үүсгэсэн, анхан шатны баримтын бүрдэлгүй гүйлгээ хийсэн зөрчил санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн байхад сумын санхүүгийн албаны дарга хяналт тавьж ажиллаагүй байна.	-	Зөвлөмж өгсөн.	Сумын Засаг дарга, санхүүгийн албаны дарга	О.Мөнхбат, Ш.Хоролсүрэн
4	Сум хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл авсан 12 зээлдэгч 60957.1 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүүгийн орлогыг төлөөгүй хугацаа хэтрүүлж, оны эцэст хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэлтэй байхад хяналт тавьж, хугацаа хэтэрсэн зээлийг төлүүлээгүй байна.	60957.1	Зөвлөмж өгсөн.	Сумын Засаг дарга, санхүүгийн албаны дарга	О.Мөнхбат, Ш.Хоролсүрэн
1	Өвөрхангай аймаг дахь ЭБЦТС - ТӨХК-д 2-р сард нэхэмжлэхгүйгээр 463.2 мянган төгрөгийг шилжүүлсэн / Э-баримт шивэгдээгүй/, мөн 2 дугаар сарын гэрлийн мөнгийг 27.2 мянган төгрөгөөр илүү шилжүүлээд авлагаар тусгаагүй, МЦХ компанид 1 сарын төлбөр 108.9 мянган төгрөгийг илүү төлөөд авлагаар бүртгээгүй.	599.3	Төлбөрийн акт тогтоосон	Эрхлэгч нягтлан бодогч	Н.Хүрлээ, Ц.Төмөрчөдөр
2	ХХОАТ-ын тооцоог татварын тайлангай тулган баталгаажуулахад өмнөх оны балансад тусгаагүй 853.8 мянган төгрөгийн илүү төлөлттэй байна.	853.8	Зөвлөмж өгсөн	Эрхлэгч нягтлан бодогч	Н.Хүрлээ, Ц.Төмөрчөдөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
3	Төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 560,0 мянган төгрөгийн үнэтэй хивс, БСУГ-аас өгсөн тус бүр нь 400.0 мянган төгрөгийн үнэтэй 2ш телевизоргыг ҮХ-д бүртгээгүй бараа материалд орлого авсан.	1360.0	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Эрхлэгч нягтлан бодогч	Н.Хүрлээ, Ц.Төмөрчедөр
4	Цалин, НДШ-ийн зардлыг давтан тооцоолох явцад үр дүнгийн тайлангийн цалингийн зардал 4884.6 мянган төгрөгөөр илүү, АО-ийн төлөх НДШ-ийн зардал 4901.1 мянган төгрөгөөр дутуу илэрхийлэгдсэн байна.	4901.2	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Эрхлэгч нягтлан бодогч	Н.Хүрлээ, Ц.Төмөрчедөр
5	Шилэн дансны сайтад нийт 151 мэдээлэл байршуулахаас давхардсан тоогоор 6 төрлийн 7 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн	0	Зөвлөмж өгсөн	Эрхлэгч нягтлан бодогч	Н.Хүрлээ, Ц.Төмөрчедөр
6	Хөрөнгийн дахин үнэлгээ данс санхүүгийн тайланд 221745.0 мянган төгрөг, ҮХ-ийн дэлгэрэнгүй журналд 250397.4 мянган төгрөг, ОНӨГ-ын нэгтгэлд -223143.1 мянган төгрөг буюу 28651.8 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тусгагдсан.	0	Зөвлөмж өгсөн	Эрхлэгч нягтлан бодогч	Н.Хүрлээ, Ц.Төмөрчедөр
7	Тухайн байгууллага нь НБББББ байхгүй байна	0	Зөвлөмж өгсөн	Эрхлэгч нягтлан бодогч	Н.Хүрлээ, Ц.Төмөрчедөр
8	НББ-ийн дансны үлдэгдэл, гүйлгээний санхүүгийн тайлан, тодруулга дахь дүнг МХЖ, ЕД, Хөрөнгө материалын орлого, зарлагын дэлгэрэнгүй бүртгэл, нярвын тайлантай тулган шалгахад ААМ-ын эхний үлдэгдэл 2625.2 төгрөгөөр, орлого 3325.0 мянган төгрөгөөр, зарлага 699.8 мянган төгрөгөөр тус тус зөрүүтэй тайлан гаргасан.	3325.0	Зөвлөмж өгсөн	Эрхлэгч нягтлан бодогч	Н.Хүрлээ, Ц.Төмөрчедөр
9	Цалингийн зардлыг давтан тооцоолоход 207,0 мянган төгрөгийн цалин илүү олгосон атлаа авлагаар тусгаагүй, ЭМНДШ-д 224,0 мянган төгрөгийн дутуу шилжүүлсэн байхад өглөгөөр тусгаагүй	431.0	Зөвлөмж өгсөн	Захирал, нягтлан бодогч	С.Цэдэндорж, Ц.Төмөрчедөр
10	Мөнгөн хөрөнгийн журналыг харилцахын анхан шатны баримттай тулган шалгахад "ЭБЦТС" ТӨХК-д 226,8 мянган төгрөгийн өглөгтэй байхад өглөг тусгаагүй, тооцоо нийлсэн акт үйлдээгүй байна.	226.8	Зөвлөмж өгсөн	Захирал, нягтлан бодогч	С.Цэдэндорж, Ц.Төмөрчедөр
11	"Санко маркетинг Монголиа" ХХК-ийн нийлүүлсэн 9950,0 мянган төгрөг он гаргаж ирсэн байхад өмнөх оны санхүүгийн тайланд үндсэн хөрөнгөд бүртгэсэн байна.	19550.0	Зөвлөмж өгсөн	Захирал, нягтлан бодогч	С.Цэдэндорж, Ц.Төмөрчедөр
12	Шилэн дансны сайтад 151 мэдээ мэдээлэхээс 3 мэдээллийг байршуулаагүй байна.	0	Зөвлөмж өгсөн	Захирал, нягтлан бодогч	С.Цэдэндорж, Ц.Төмөрчедөр
13	Тухайн байгууллага нь эд хөрөнгийн тооллогын бүртгэл ирүүлээгүй. Бараа материалын тодруулгад 1153,4 мянган төгрөгийн эм боох материалын орлого зарлага байгаа боловч эд хариуцагчийн тайлан байхгүй.	1153.4	Зөвлөмж өгсөн	Захирал, нягтлан бодогч	С.Цэдэндорж, Ц.Төмөрчедөр
14	Тээврийн хэрэгслийн татварыг давхардуулан шилжүүлсний улмаас 148.5 мянган төгрөгийн авлагатай гарсан байна.	148.5	Төлбөрийн акт тогтоосон	Дарга, нягтлан бодогч	Г.Мөнхсүх, Г.Тунгалаг
15	Баянхонгор аймгийн Сум дундын Ойн ангийн ирүүлсэн өвс тэжээлийн тооцоогоор 2020 онд нийт 66300.4 мянган төгрөгийн өвс тэжээл нийлүүлж 50604.4 мянган төгрөгийн авлагатай гарсан байхад тооцоо нийлээгүй, данс бүртгэлд тусгаагүй байна.	50604.4	Албан шаардлага өгсөн	Дарга, нягтлан бодогч	Г.Мөнхсүх, Г.Тунгалаг
16	Тоног төхөөрөмжид бүртгэлтэй 12628.3 мянган төгрөгийн дизель моторыг 2011 оны 4-р сарын 14-ны өдөр аймгийн ИТХ-ын тогтоолын дагуу Баянхонгор аймгийн Эрчим Хүч ЦТХХК-нд акт үйлдэн хүлээлгэн өгсөн боловч өнөөг хүртэл тус моторыг данснаас хасаагүй байна.	12628.3	Албан шаардлага өгсөн	Дарга, нягтлан бодогч	Г.Мөнхсүх, Г.Тунгалаг
17	Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 151 мэдээллээс цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий гүйлгээнээс 21522.0 мянган төгрөгийн гүйлгээ 11 мэдээлэл хугацаа хоцроож байршуулсан.	0	Зөвлөмж өгсөн	Дарга, нягтлан бодогч	Г.Мөнхсүх, Г.Тунгалаг
18	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нөөц дансанд санхүүгийн тайлангаар 85749.9 мянган төгрөг байхад үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй тайлангийн дахин үнэлгээний нөөц хэсэгт 69838.6 мянган төгрөг буюу 15911.3 мянган төгрөгийн зөрүүтэй байна.	15911.3	Зөвлөмж өгсөн	Дарга, нягтлан бодогч	Г.Мөнхсүх, Г.Тунгалаг

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
19	Баянлиг сумын Засаг дарга, "Чандмань Их Баян Уул" Хоршооны 2020.02.05-ны өдөр "Баянлиг сумын өвсний нөөц бүрдүүлэх" 02 тоот гэрээ байгуулан өвсний үнэ 9990.0 мянган төгрөг шилжүүлсэн байхад 2020.12.31-ны өдрийн байдлаар өвсийг нийлүүлээгүй байна	9990.0	Төлбөрийн акт	Засаг дарга нягтлан бодогч	О.Мөнхбат, Мөнхцэцэг
20	Баянлиг сумын Засаг дарга, "Хар ботго" хоршоотой 2020.02.05-ны өдөр "Баянлиг сумын гэр хороололд гэрэлтүүлэг хийх" 03 тоот гэрээ байгуулан, 10000.0 мянган төгрөг шилжүүлсэн боловч 2020.12.31-ны өдрийн байдлаар тус гэрэлтүүлгийн ажил хийгдээгүй байна	10000.0	Төлбөрийн акт	Засаг дарга нягтлан бодогч	О.Мөнхбат, Мөнхцэцэг
21	Ажил олгогчоос төлөх НДШ-ийн 330.3 мянган төгрөгийг даттуулагчийн НДШ-ийн зардлаар тайлагнасан, НДШ-ийн илүү төлөлтийн 47.9 мянган төгрөгийг авлагаар тусгаагүй	378.2	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Дарга, нягтлан бодогч	Д.Нансалмаа, Р.Хандмаа

оОо